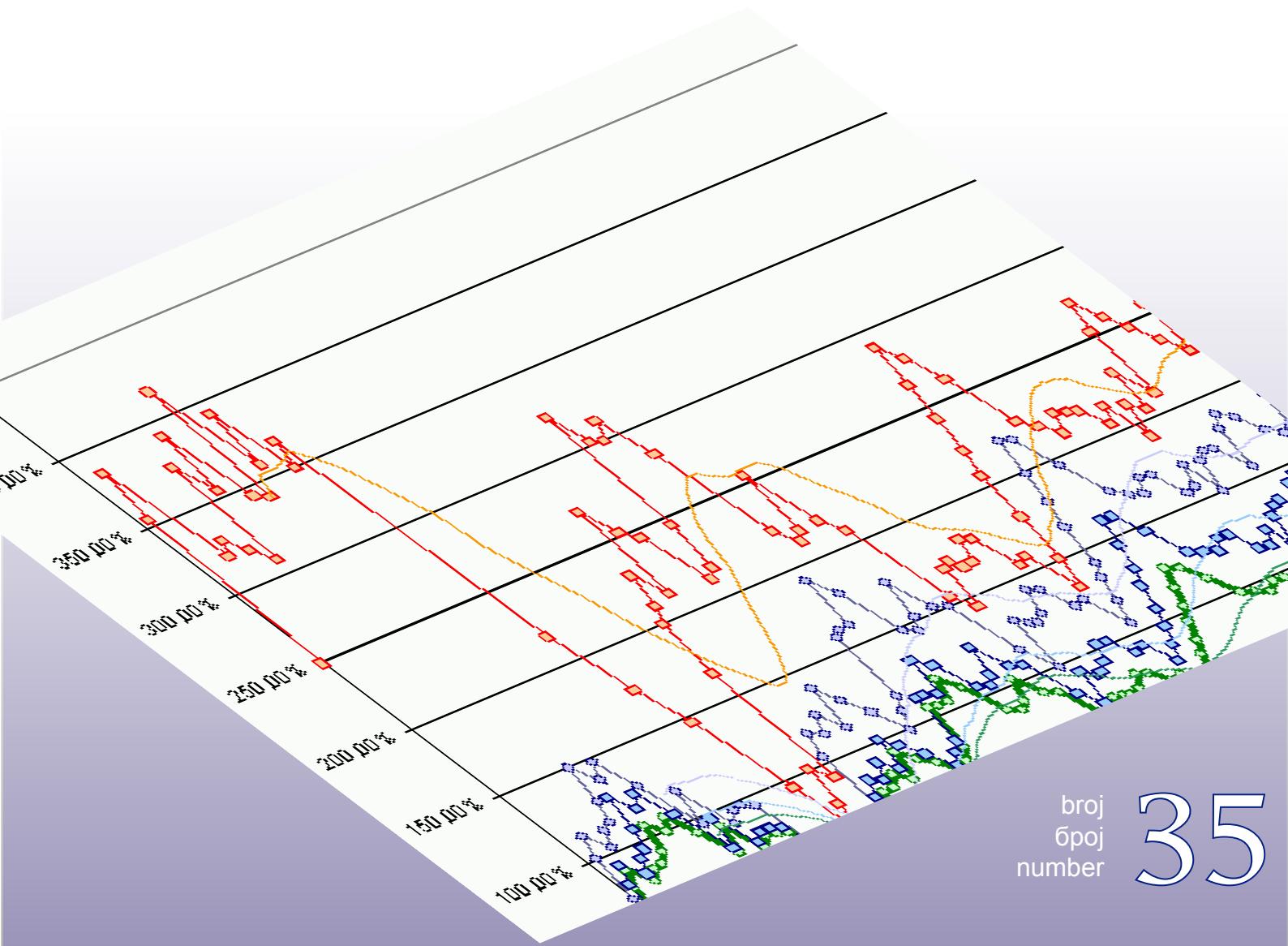

Macroeconomic Unit of the Governing Board of the Indirect Tax Authority

Oma Biltén

Uz ovaj broj

Potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa EU zacijelo predstavlja najveći pomak za Bosnu i Hercegovinu od završetka rata i potpisivanja Daytonskog mirovnog sporazuma. Primjena Sporazuma zahtjeva mobilizaciju svih pro-europskih snaga u našoj zemlji u cilju ispunjenja obveza koje uključenje u europske integracije razumijevaju. Najznačajniji segment Sporazuma jeste privremeni trgovinski sporazum, koji u svojoj osnovi razumijeva ukidanje carina u međusobnoj razmjeni dobara između EU i BiH. S obzirom da je BiH u velikoj mjeri ovisna o uvozu iz EU svaka promjena u vezi oporezivanja uvoza odraziće se na ekonomski položaj domaćih kompanija i stanovništva. Prema temeljnim načelima međunarodne ekonomije oporezivanje međunarodne razmjene, u vidu carina i drugih mjera koje imaju fiskalni učinak, predstavlja mrtvi teret za ekonomiju. Uvođenje carina, pored viših cijena inputa, koji se preljevaju u više prodajne cijene dobara i usluga u konačnoj potrošnji, u zaštićenim sektorima doprinosi slabljenju konkurentnosti domaćih kompanija. Usljed carinske zaštite i protekcionizma, u tim sektorima dolazi do neefikasnosti i rasipanja ograničenih resursa, iskrivljuje se djelovanje tržišnih mehanizama, investitori ne dobijaju prave signale o profitabilnosti djelatnosti i dr. Pored ekonomskih i socijalnih efekata primjena Privremenog trgovinskog sporazuma sa EU u narednom petogodišnjem razdoblju odraziće se značajno i na smanjenje carinskih prihoda, a time i na proračune svih razina vlasti u BiH. Smanjenje carina trebalo bi dovesti do smanjenja troškova inputa i krajnjih prodajnih cijena, što bi trebalo poboljšati konkurentnost kompanija i smanjiti pritisak na kućne proračune stanovništva. Međutim, da li će doći do snižavanja cijena u većoj mjeri u prvom redu ovisi o tržišnoj strukturi. Monopolizacija i kartelizacija domaćeg tržišta zacijelo će dovesti do preljevanja ušteda na carinama i troškovima inputa u profite proizvođača ili marže trgovaca. Stoga, samo ostvarenje slobodnog kretanja dobara, usluga i roba, uz uklanjanje svih barijera, uključujući i fiskalnih, i reguliranje koncentracije unutar BiH od strane državnih regulatora, može stvoriti prostor za puno djelovanje tržišnih mehanizama, a time i za snižavanje prodajnih cijena i veće blagostanje građana BiH.

mr.sc. Dinka Antić
šef Odjeljenja – supervizor

Sadržaj:

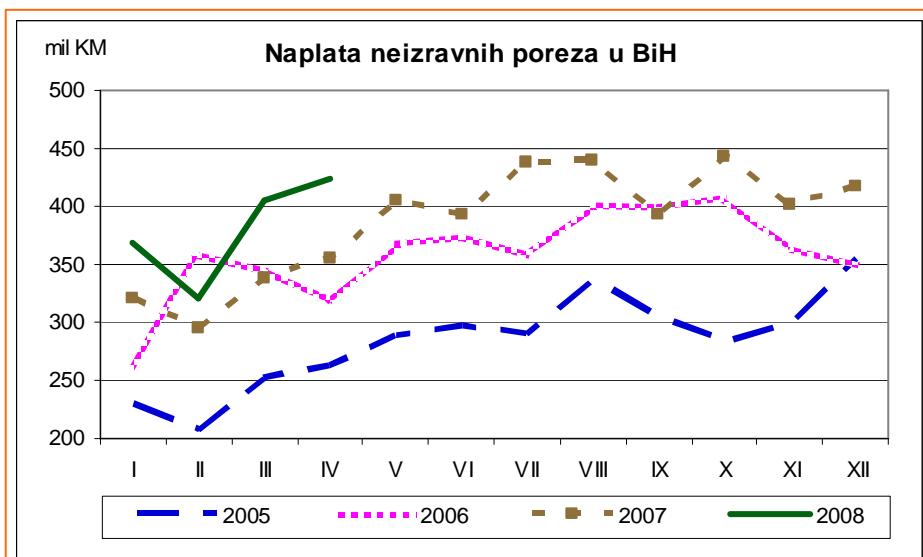
Naplata neizravnih poreza: travanj 2008. godine	2
Robna razmjena u razdoblju siječanj-travanj 2008.g.	5
Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju sa EU	9
Konsolidirani izvještaji: BiH: entiteti i JR	14
Konsolidirani izvještaji: BiH: država,entiteti, Brčko Distrikt, županije, I-III, 2008. godine	15
Konsolidirani izvještaji: BiH: država,entiteti, Brčko Distrikt, županije, općine, 2007. godina	16
Konsolidirani izvještaji: županije	17
Iz aktivnosti Odjeljenja	20

tehnička obrada : Sulejman Hasanović, IT suradnik
prijevod : Edin Smailhodžić, Projekat potpore EU fiskalnoj politici u BiH

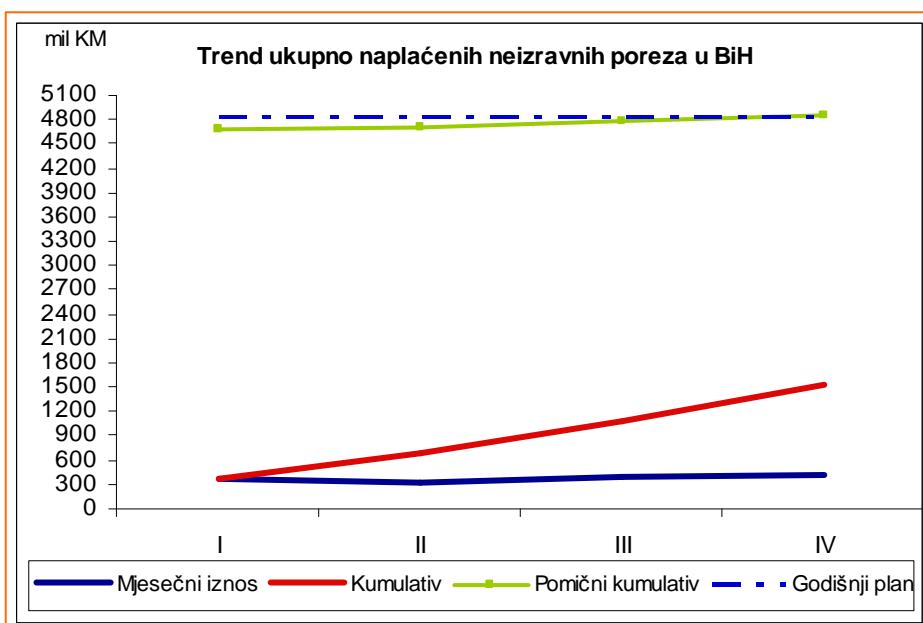
Naplata neizravnih poreza: travanj 2008

(pripremila: mr.sc. Dinka Antić)

U prva četiri mjeseca 2008.g. naplaćeno je ukupno 1,52 mlrd KM neizravnih poreza neto¹, po odbitku povrata PDV-a i povrata ostalih neizravnih poreza. To je za 16,11% više nego u istom razdoblju 2007.g. U mjesecu travnju neto naplata neizravnih poreza je za 4,72% bila veća nego u prošlom mjesecu, a za čak 19,11% više nego u travnju 2007.g.

Grafikon 1

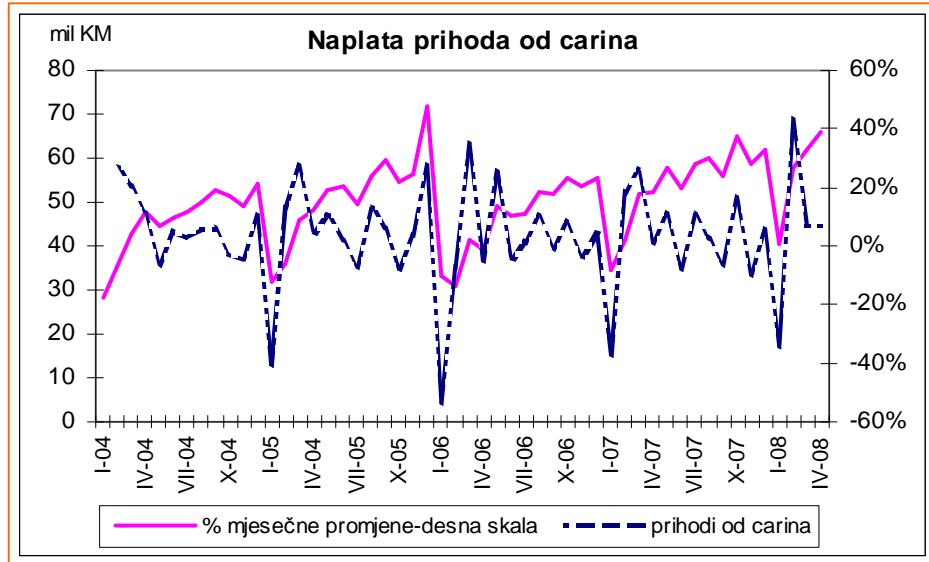

Grafikon 2

¹ U istom razdoblju UNO je naplatila i dodatnih 21,5 mil KM neizravnih poreza koji su na dan 30.4.2008., nakon kompilacije modula IT sustava UNO (uplata na jedinstveni račun i modula carina, trošarina i PDV-a) ostali neusklađeni.

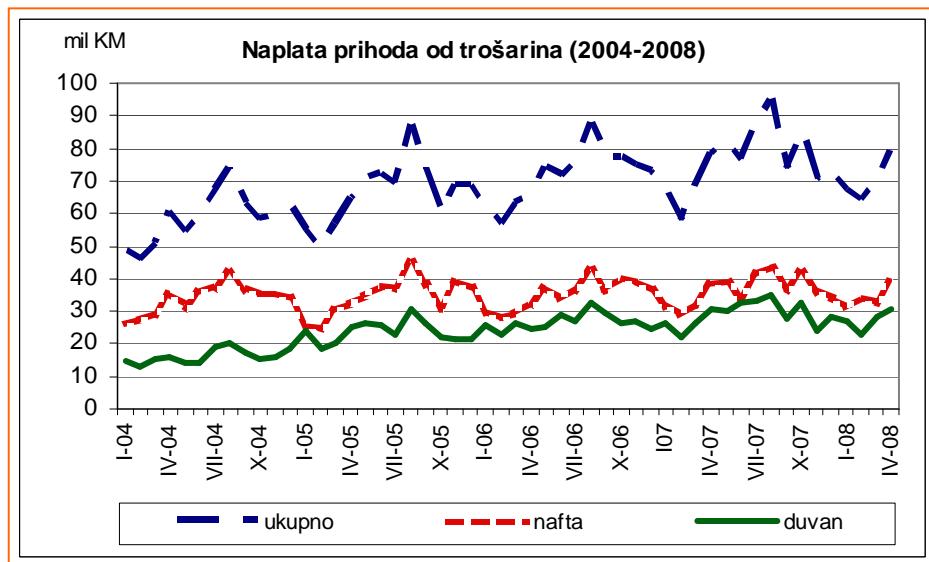
Banja Luka: Bana Lazarevića, 78 000 Banja Luka, Tel/fax: +387 51 335 350, E-mail: oma@uino.gov.ba
Sarajevo: Đoke Mazalića 5, 71 000 Sarajevo, Tel:+387 33 279 553, Fax:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

Jedan od glavnih razloga porasta u naplati neizravnih poreza svakako jeste rast uvoza od 28% na razini četiri mjeseca, odnosno 29,5% u odnosu na travanj 2007.g. Porast uvoza je povukao rast *ad valorem* prihoda, carina i PDV-a. Na razini četiri mjeseca naplaćeno je 24,5% više prihoda od carina nego u istom razdoblju 2008.g. Porast u naplati prihoda od carina u odnosu na ožujak iznosi 6,95%.

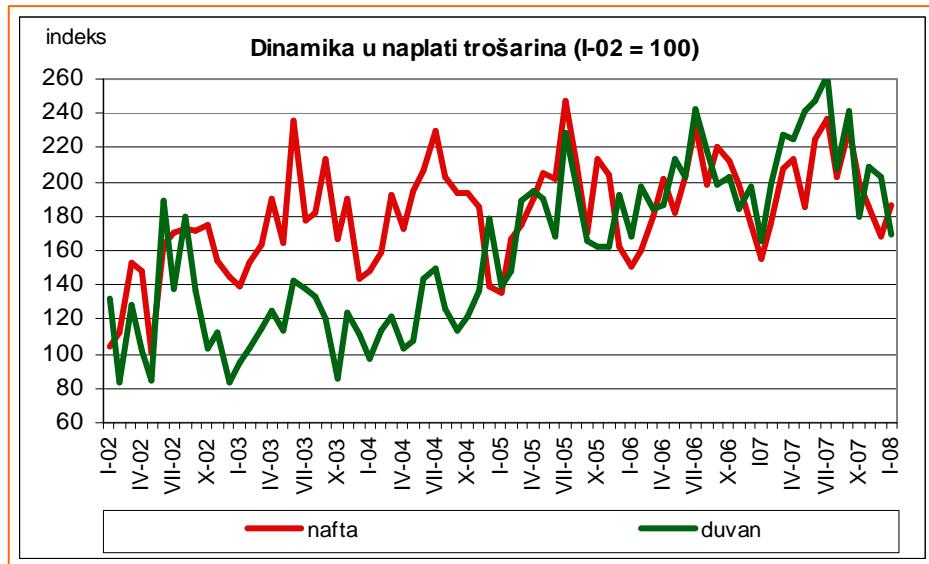

Grafikon 3

Za razliku od prihoda od carina kod prihoda od trošarina primjećuje se usporavanje u naplati. U odnosu na prva četiri mjeseca 2007.g. ove godine je u istom razdoblju naplaćeno trošarina više za 3,27%, iako je porast u naplati u travnju iznosio 12,96% u odnosu na ožujak 2008. Međutim, u odnosu na travanj 2007.g. naplaćeno je trošarina za samo 0,30% više. To se primjećuje na Grafikonu 4. U posljednjih nekoliko mjeseci primjećuje se usporavanje rasta naplate trošarina na cigarete, kavu, alkohol i pivo. Na razini četiri mjeseca rast u naplati trošarina na alkohol, bezalkoholna pića i pivo iznosi samo 0,5%, a na kavu i cigarete 2,6%.

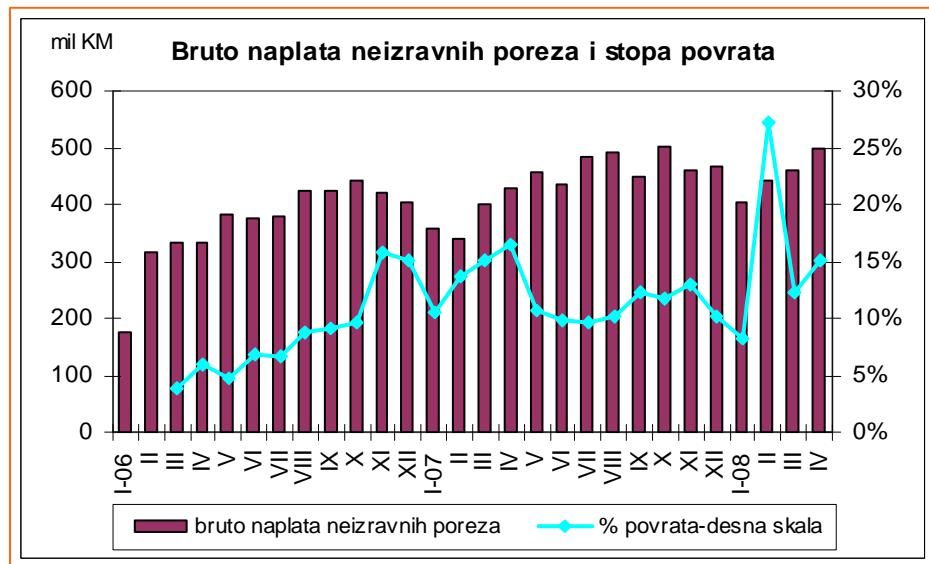

Grafikon 4

Grafikon 5

Rast u naplati PDV-a na razini četiri mjeseca je jako visok i stabilan, 19,24% neto, dok je rast bruto naplate nešto veći i iznosi 20,97%. Zahvaljujući većim povratima PDV-a, iako je naplaćeno bruto PDV-a za 7,8% više nego u ožujku, porast u neto naplati je iznosio samo 1,25%. Stopa povrata PDV-a je u travnju porasla na 15%, što je ujedno i prosjek izdvajanja za povrate za četiri mjeseca.

Grafikon 6

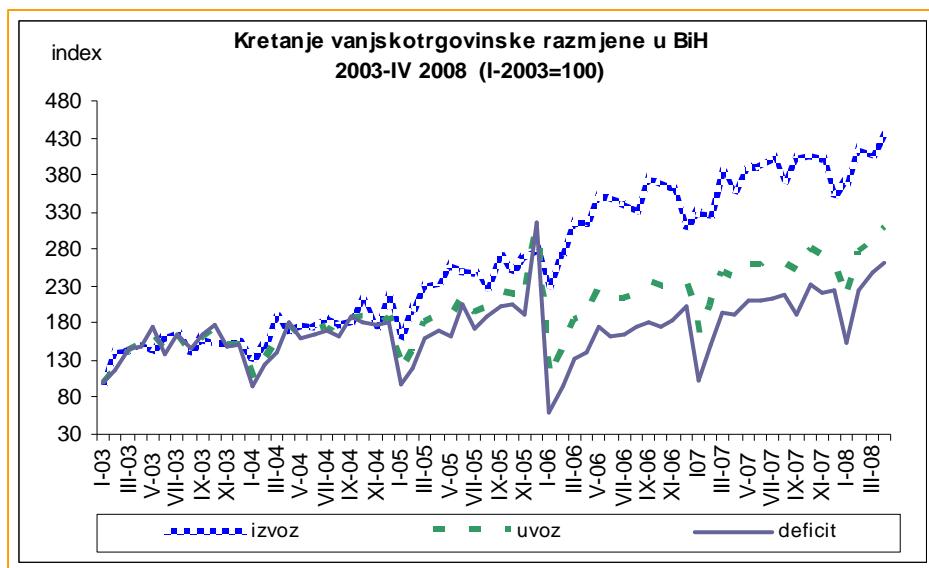
Robna razmjena u razdoblju siječanj-travanj 2008.godine

(pripremila: Mirela Kadić)

Analiza robne razmjene u razdoblju siječanj-veljača 2008.godine predstavlja nastavak analiza objavljenih u prethodnim brojevima biltena Odjeljenja. Za potrebe osvrta na kretanje robne razmjene Bosne i Hercegovine u prva četiri mjeseca ove godine, promatraćemo isto razdoblje u nekoliko prethodnih godina.

Glavna kretanja u robnoj razmjeni s inozemstvom

Na grafikonu 7 januar 2003.godine predstavljen je kao baza. Osim dugoročnog i kontinuiranog trenda rasta obima vanjskotrgovinske razmjene, možemo primijetiti gotovo jednoobrazne oscilacije krive izvoza, uvoza i deficitu tokom promatranih godina. Kao što vidimo u samom početku godine dolazi do naglog smanjenja deficitu uslijed povećanja izvoza i smanjenja uvoza. Ovo kretanje posebno je izraženo na početku 2006.godine. Kako kriva odmiče prema kraju godine slika robne razmjene se pogoršava, izvoz se smanjuje i uvoz povećava.

Grafikon 7

Slično ponašanje krive deficitu, uvozu i izvozu ponavlja se i na početku 2008.g. Uvoz se smanjio za 18%, izvoz se povećao za 5%, a trgovinski deficit opao za 32% u siječnju u odnosu na decembar. Iako se u absolutnim vrijednostima kontinuirano povećava obim razmjene, primjećujemo i bitno pogoršanje odnosa uvoza i izvoza. Prva četiri mjeseca ove godine obilježio je značajno veći rast uvoza (27,97%) od izvoza (16,23%) u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, povećanje deficitu za 37,93% i pad pokrivenosti uvoza izvozom za 9,18%.

u 000 KM

	I-IV 2003	I-IV 2004	I-IV 2005	I-IV 2006	I-IV 2007	I-IV 2008	2008/2007	2007/2006
izvoz	703.417	841.820	1.086.399	1.492.393	1.836.715	2.134.859	16,23%	23,07%
uvoz	2.424.396	2.664.062	2.938.053	2.933.311	4.004.452	5.124.839	27,98%	36,52%
deficit	-1.720.979	-1.822.242	-1.851.654	-1.440.918	-2.167.737	-2.989.980	37,93%	50,44%
pokrivenost	29,01	31,60	36,98	50,88	45,87	41,66	-9,18%	-9,85%

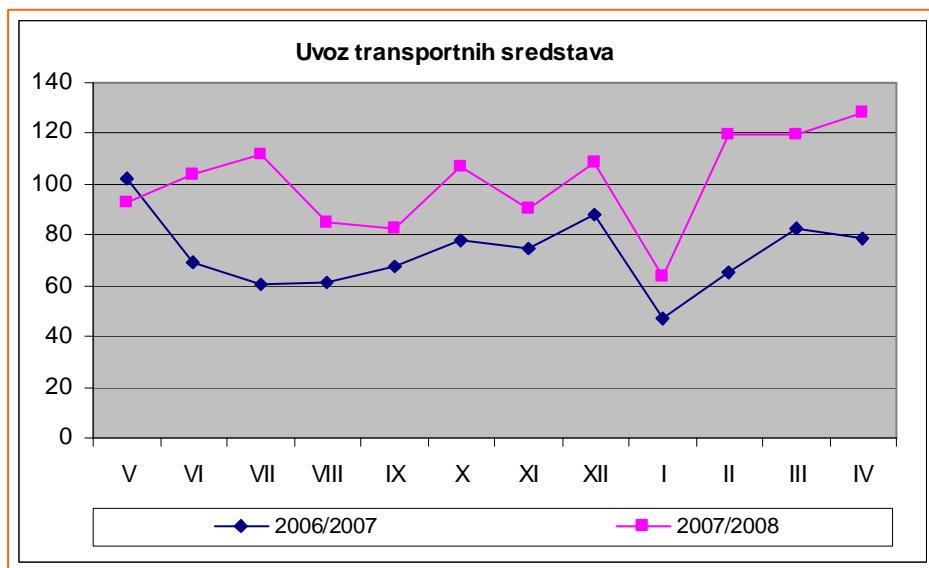
Veliki porast vrijednosti uvoza u odnosu na prošlu godinu djelomično možemo objasniti porastom opće razine cijena na svjetskom tržištu uslijed enormnog rasta cijene nafte i naftnih proizvoda, hrane i prehrambenih proizvoda. U grafikonu 8. prikazana je prosječna stopa rasta uvoza u

razdoblju siječanj-travanj 2008.g. u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, kao i stope rasta grupa proizvoda sa značajnijim udjelom u ukupnom uvozu.

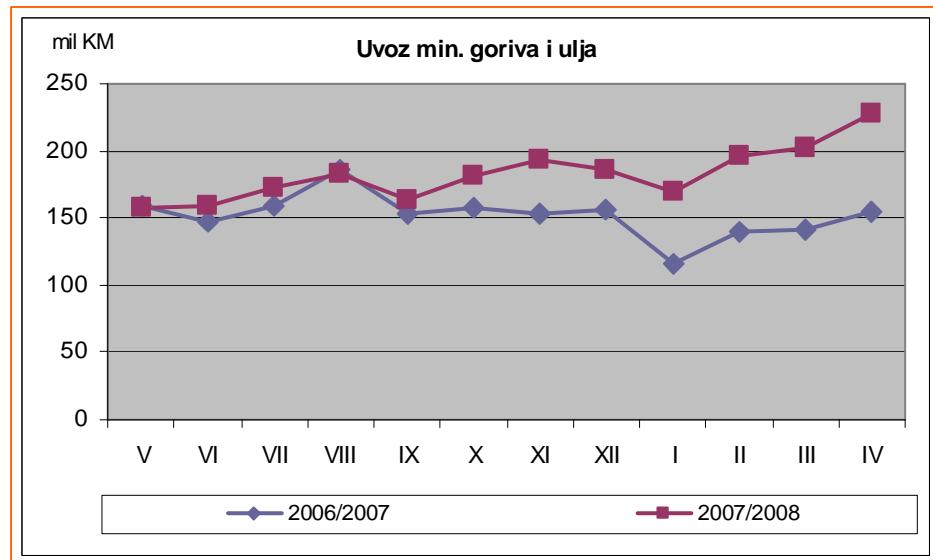

Grafikon 8

Uvoz proizvoda biljnog i mineralnog porijekla, strojeva, aparata i uređaja, te naročito transportnih sredstava bilježi rast veći od prosječnog u odnosu na isto razdoblje 2007.g. U grupi proizvoda mineralnog porijekla, koji čine 16,33% ukupnog uvoza u prva četiri mjeseca 2008.g, značajno je istaknuti porast uvoza podgrupe 'mineralna goriva' za 44,28% u odnosu na isto razdoblje 2007.g.

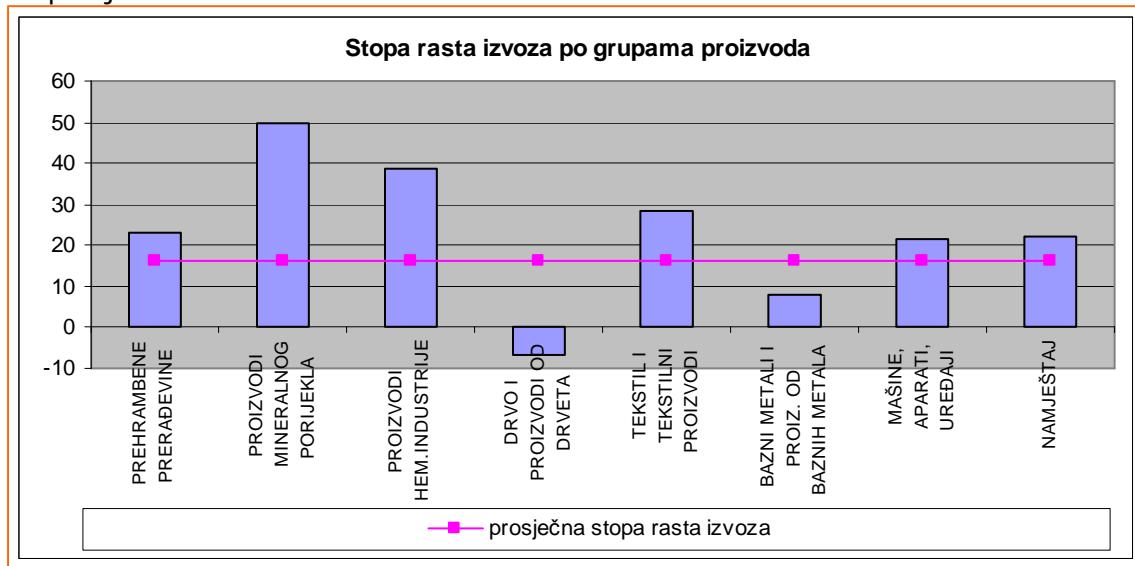

Grafikon 9

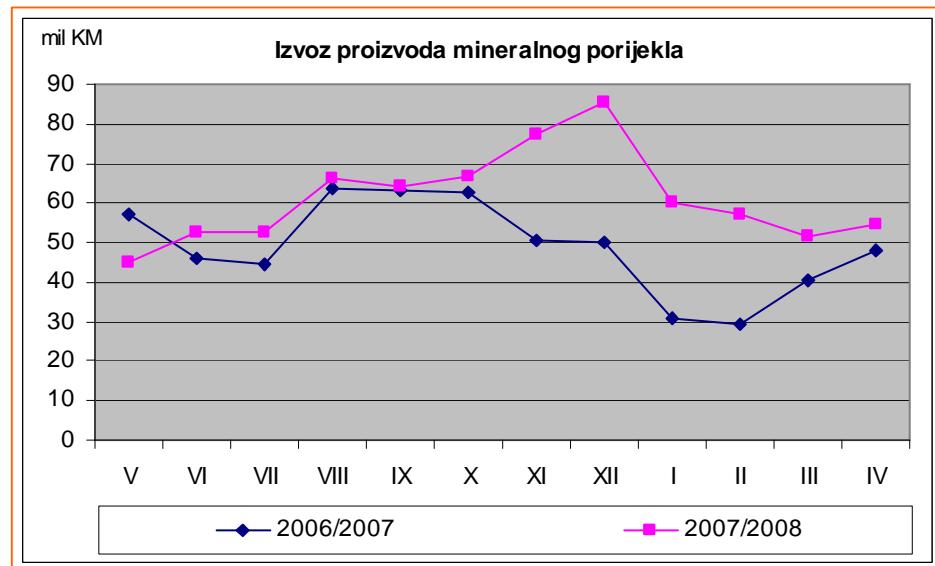
Grafikon 10

Izvoz je u razdoblju siječanj-travanj 2008.g. porastao za 16,23% u odnosu na isto razdoblje 2007.godine. Promatraljući grafikon 11. primjećujemo da je kod grupe proizvoda mineralnog porijekla (najznačajnija podgrupa je električna energija), proizvoda kemijske industrije, prehrambenih prerađevina, tekstila, strojeva i aparata i namještaja ostvarena veća stopa rasta izvoza od prosječne.

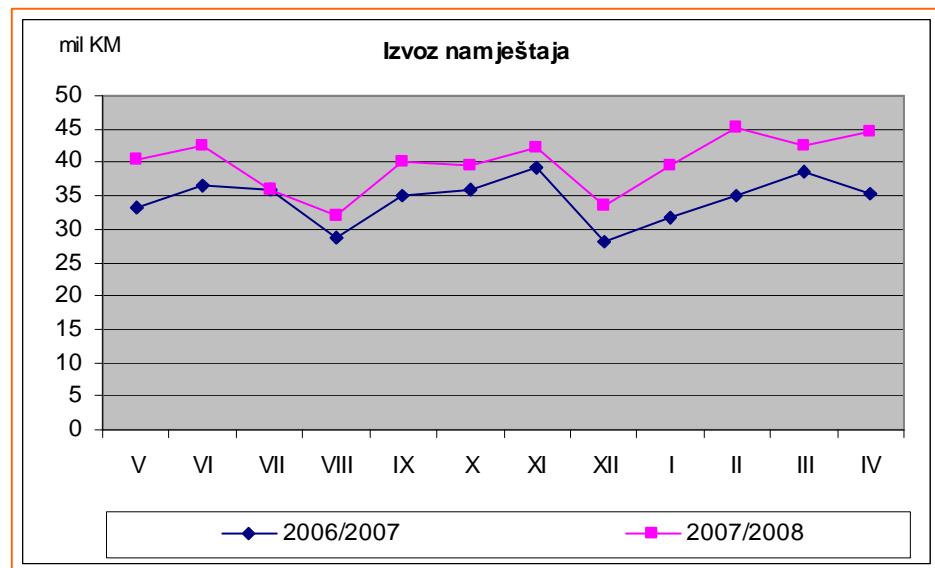

Grafikon 11

Značajan rast ostvaren je kod izvoza grupe proizvoda 'mineralna goriva, mineralna ulja i električna energija', te rast izvoza grupe 'razni proizvodi' u koji prema Harmoniziranom sustavu kodova WTO klasificiran namještaj.

Grafikon 12

Grafikon 13

Također primjećujemo značajan pad izvoza drveta i proizvoda od drveta za 6,4% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Udio izvoza drveta u prva četiri mjeseca 2008.godine je svega 7,19%. Izvoz željeza, koji čini 6,78% ukupnog izvoza, porastao je za samo 4%, a izvoz aluminija, koji čini 10,54% izvoza BiH, je manji za 2% u odnosu na isto razdoblje u 2007.g.

Umjesto zaključka

U prva četiri mjeseca 2008.godine se mogu primjetiti sljedeća kretanja u robnoj razmjeni BiH s inozemstvom u odnosu na isto razdoblje prethodne godine:

- **Rast izvoza za 16,23%**
- **Rast uvoza za 27,97%**
- **Rast deficitata za 37,93%**
- **Pokrivenost uvoza izvozom iznosi 41,66% što je za 9,18% manje u odnosu na isto razdoblje 2007.godine.**

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju

(pripremila: mr.sc . Dinka Antić)

1. UVOD

Potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europske unije i Bosne i Hercegovine predstavlja prvi važan korak ka punopravnom članstvu BiH u Uniji. Sporazum predstavlja prvi ugovorni odnos između naše zemlje i EU kojim BiH ulazi u krug povlaštenih zemalja. S druge strane, Sporazum podrazumijeva i prvu fazu implementacije:

- *općih obveza* iz pravne stečevine EU (*Acquis Communautaire*), koje moraju ispuniti sve nove članice i
- *posebnih obveza*, koje EU postavlja pred konkretnu novu članicu, a koje ovise o procjeni Europske komisije o ekonomskoj i političkoj situaciji u zemlji-kandidatu.

Logičan nastavak primjene Sporazuma jeste i dobijanje statusa zemlje-kandidata, što predstavlja posljednju stepenicu prema punopravnom članstvu².

2. OSNOVNI ELEMENTI SPORAZUMA

Potpisnice, 27 članica EU i BiH, nastojaće da primjenom Sporazuma ostvare sljedeće ciljeve:

- a) jačanje demokratije i vladavine prava u BiH,
- b) ostvarenje političke, ekonomske i institucionalne stabilnosti u BiH,
- c) ostvarenje regionalne suradnje i stabilnosti,
- d) stvaranje uvjeta za politički dijalog,
- e) podrška razvoju ekonomske i međunarodne suradnje BiH sa članicama EU,
- f) usklađivanje zakonodavstva BiH sa zakonodavstvom EU,
- g) jačanje jedinstvenog ekonomskog prostora u BiH,
- h) omogućavanje slobodne trgovine između EU i BiH,
- i) kreiranje propulzvnog poslovnog ambijenta,
- j) transformacija privrede BiH u funkcionalnu tržišnu privredu.

Pridruživanje će se provoditi postupno u tranzicijskom razdoblju od najviše šest godina. Predviđen je osnutak Vijeća za stabilizaciju i pridruživanje koje će jednom godišnje kontrolirati sprovođenje Sporazuma. Implementacija Sporazuma od strane BiH uključuje:

- usvajanje i sprovođenje nove zakonske legislative,
- sprovođenje ekonomske reforme,
- sprovođenje administrativnih i institucionalnih reformi.

Implementacija Sporazuma treba biti usklađena sa prioritetima utvrđenim Europskim partnerstvom. Europsko partnerstvo uključuje ispunjenje kratkoročnih i dugoročnih ciljeva, među kojima značajno mjesto zauzima ispunjenje ekonomskega kriterija, usklađivanje carina i oporezivanja³.

Sporazum se sastoji iz deset glava, a obuhvata sljedeća područja: politički dijalog, regionalnu suradnju, slobodno kretanje robe, kretanje radne snage, poslovno nastanjivanje, pružanje usluga, kretanje kapitala, usklađivanje zakona, provođenje zakona i pravila konkurenkcije, pravda, sloboda i sigurnost, politika suradnje, financijska suradnja, institucionalne, opće i završne odredbe. Sporazum uključuje i sedam aneksa i sedam protokola.

² Od zemalja iz okruženja zemlje-kandidati za članstvo u EU su Hrvatska, Turska i Makedonija, Albanija i Crna Gora su potpisale Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, a Srbija privremeni sporazum.

³ Council Decision of 18 February 2008 on principles, priorities and conditions contained in the European Partnership with Bosnia and Herzegovina and repealing Decision 2006/55/EC; 2008/211/EC, Službene novine EU, L80 od 19.03.2008

Zacijelo je jedno od najvažnijih ekonomskih dijelova Sporazuma sadržan u Glavi III. u svezi slobodnog kretanja roba, koje ćemo prikazati u posebnom dijelu. Za vođenje fiskalne politike značajni su i sljedeći segmenti:

- **suradnja u oblasti statistike**, koja nalaže izradu efikasnih statističkih sustava kojima će se osigurati uporedivi, pouzdani, objektivni i točni podaci potrebni za planiranje i praćenje procesa tranzicije i reforme u BiH. Prema odredbama čl. 88 "statistički sustav treba biti u skladu sa osnovnim statističkim principima UN-a, Kodeksom statističke prakse EU i odredbama europskog prava u oblasti statistike, te bi trebalo da se razvija u pravcu pravne stecchine (acquisa) Zajednice";
- **suradnja u oblasti bankarstva, osiguranja i ostalih financijskih usluga**;
- **suradnja u oblasti revizije i financijske kontrole** biće usmjerena na internu reviziju i kontrolu u javnom sektoru i na eksternu reviziju. Prema Sporazumu BiH je obvezna da usvoji odgovarajuće propise, razvije internu reviziju javnog sektora, uključujući financijsko upravljanje i kontrole, funkcionalno neovisnu unutarnju reviziju, te neovisne sustave vanjske revizije u BiH, u skladu sa međunarodnim standardima kontrole i revizije, te metodologijama i najboljom praksom EU. Suradnja uključuje i jačanje kapaciteta i obuke u institucija;
- **usklađivanje u oblasti carina**, kako bi se uskladio carinski sustav BiH sa sustavom u EU kako bi se ostvarila liberalizacija u trgovini;
- **usklađivanje u oblasti oporezivanja**, koje podrazumijeva daljnje reforme fiskalnog sustava i restrukturiranje porezne uprave, u cilju podizanja efikasnosti u naplati poreza i suzbijanju porezne evazije. Usklađivanje u sferi podreza uključuje i eliminaciju štetne porezne konkurenčije na temelju načela iz Kodeksa poslovnog oporezivanja (*EC Code of Conduct for Business Taxation*, 1997).

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju stupa na snagu prvog dana drugog mjeseca nakon deponiranja posljednjeg instrumenta ratifikacije ili odobrenja. U biti, ova odredba znači da svaka članica EU mora ratificirati ili odobriti Sporazum, te da Sporazum stupa na snagu tek nakon što ga posljednja članica ratificira ili odobri. Procjenjuje se da će biti potrebno i do dvije godine za ratifikaciju Sporazuma. U međuvremenu primjenjivaće se Privremen sporazum o trgovini i trgovinskim pitanjima između Europske zajednice i Bosne i Hercegovine.

3. PRIVREMENI SPORAZUM O TRGOVINI I TRGOVINSKIM PITANJIMA

Suštinu Privremenog trgovinskog sporazuma između EU i BiH čini Glava III Sporazuma, slobodno kretanje robe. U prvim godinama primjene Privremenog sporazuma najznačajnije odredbe vezane su za uspostavu područja slobodne trgovine. BiH je dobila **maksimalni rok od pet godina** da uspostavi područje slobodne trgovine, počevši od stupanja na snagu Privremenog sporazuma, u skladu s odredbama Sporazuma, GATT-a 1994., i Svjetske trgovinske organizacije (WTO) uz poštivanje posebnih uvjeta:

- u klasifikaciji robe u trgovini između strana primjenjivaće se Kombinirana nomenklatura,
- definicija carina i taksi jednakog učinka kao carine uključuje svaku pristojbu ili taksu bilo koje vrste koja je nametnuta u vezi s uvozom ili izvozom robe, uključujući svaki oblik dodatne pristojbe ili takse u svezi s takvim uvozom ili izvozom, ali ne uključujući takse jednake unutarnjem porezu, antidampinške ili kompenzacione mjere, naknade ili takse proporcionalne troškovima pružene usluge.

Gore navedeni uvjeti podrazumijevaju uvođenje isključivo carinskih koncesija, dok porezi kao što su trošarine, PDV ili putarina ostaju na snazi. Sporazum omogućuje primjene taksi za pružene usluge, što je od značaja za djelimičnu kompenzaciju gubitka prihoda od tzv. carinskog evidentiranja koje sada naplaćuje UNO prilikom uvoza u visini od 1% na carinsku osnovicu. Carinsko evidentiranje *de facto* ima karakter dodatne carine (*ad valorem* ili proporcionalni porez) i ono se mora ukinuti danom stupanja na snagu sporazuma. Umanjene carine koje će

primjenjivati BiH zaokruživaće se na najbliže decimalne brojeve korištenjem uobičajenih aritmetičkih principa. Glava « Slobodno kretanje robe » sastoji se iz dva važna dijela:

- Poglavlje I – Industrijski proizvodi
- Poglavlje II – Poljoprivreda i ribarstvo

3.1. Poglavlje I - Carinske koncesije na industrijske proizvode

Odredbe Poglavlja I primjenjuju se na proizvode porijeklom iz Zajednice ili BiH, koji se nalaze u poglavljima 25. do 97. Kombinirane nomenklature, sa izuzetkom proizvoda navedenih u Aneksu I § I (ii) Sporazuma o poljoprivredi WTO-a. Carinske koncesije na industrijske proizvode primjenjuju se obostrano: na uvoz dobara iz EU u BiH i na uvoz dobara porijeklom iz BiH u EU. Stupanjem na snagu Sporazuma carine na uvoz BH industrijskih proizvoda porijeklom u EU i takse jednakog učinka biće ukinute, kao i količinska ograničenja na uvoz u Zajednicu ovih proizvoda porijeklom iz BiH.

Stupanjem na snagu Sporazuma biće ukinute carine na uvoz dobara porijeklom iz EU u BiH, osim onih navedenih u Aneksu I, kao i takse jednakog učinka kao carine na uvoz u BiH za industrijske proizvode porijeklom iz Zajednice. Carine na uvoz industrijskih proizvoda iz EU navedenih u Aneksu I (a), (b) i (c) postepeno se smanjuju prema sljedećoj dinamici:

Aneks	“0”	“1”	“2”	“3”	“4”	“5”
I (a)	50%	0%				
I (b)	75%	50%	25%	0%		
I (c)	90%	80%	60%	40%	20%	0%

Legenda:

godina „0“: dan stupanja na snagu Privremenog sporazuma, 1.7.2008.

godina “1”: 1.1.2009., godina “2”: 1.1.2010., godina “3”: 1.1.2011., godina “4”: 1.1.2012., godina “5”: 1.1.2013.

Da bi se pravilno razumjela gornja tabela potrebno je naglasiti da dati procenti ne predstavljaju smanjenje sadašnje carinske stope nego relativnu carinsku stopu izraženu u odnosu na polaznu:

$$\text{nova carinska stopa} = \text{polazna carinska stopa} \times \% \text{ u Aneksu I} / 100 \\ \text{za razdoblje "0" ...} \qquad \qquad \qquad \text{za razdoblje "0" ...}$$

Polazna carinska stopa stopa predstavlja stopu carine koja je bila na snazi prije stupanja na snagu Privremenog sporazuma. Na primjer, ukoliko dobro potпадa pod Aneks I(c) i trenutno se oporezuje sa 15% carine, u narednih pet godina kod uvoza tog dobra iz EU primjenjivaće se sljedeće stope carine:

	polazna	“0”	“1”	“2”	“3”	“4”	“5”
Aneks I (c)		90%	80%	60%	40%	20%	0%
stopa carine	15%	13.5%	12%	9%	6%	3%	0%

Primjena Sporazuma uključuje i eliminaciju svih izvoznih carina i taksi jednakog učinka u međusobnoj trgovini EU i BiH, kao i svih količinskih ograničenja i mjera jednakog učinka.

Carinska tarifa je sama po sebi vrlo kompleksan dokument. Pored toga, izlaganje sustava koncesija na uvoz iz EU dodatno je usložnjeno primjenom pristupa postepenog ukidanja carina na veliki broj dobara, danih u aneksima Sporazuma. Aneksi Sporazuma sadrže na stotine stranica detaljno razrađenih na razini osam znamenki nomenklature. Imajući u vidu da više od

80% uvoza predstavljaju industrijski proizvodi diferenciran pristup davanju bescarinskih koncesija na industrijske proizvode onemogućava bilo kakav jednostavan prikaz promjene stopa carina na uvoz industrijskih proizvoda. Zbog svega toga zadržaćemo se informativnom prikazu, uglavnom na razini četiri znamenke nomenklature, sa okvirnim opisom, za najvažnija dobra.

3.2. Poglavlje II - Carinske koncesije na poljoprivredne i riblje proizvode

Carinske koncesije se primjenjuju na trgovinu poljoprivrednim i ribiljim proizvodima porijekлом iz Zajednice ili BiH. Proizvodi iz ovog poglavlja odnose se na proizvode iz poglavlja 1. do 24. Kombinirane nomenklature, te na proizvode koji su navedeni u Aneksu I §I (ii) Sporazuma o poljoprivredi WTO-a. Definicija dobara koji podliježu odredbama ovog poglavlja uključuje ribe i ribilje proizvode obuhvaćene Poglavljem 3., tarifnim brojevima 1604 i 1605 i tarifnim stavovima 0511 91, 1902 20 10 i 2301 20 00. Kao i kod industrijskih proizvoda carinske koncesije na poljoprivredne i ribilje proizvode primjenjuju se obostrano: na uvoz dobara iz EU u BiH i na uvoz dobara porijekлом iz BiH u EU.

Stupanjem na snagu Sporazuma carine na uvoz poljoprivrednih proizvoda porijekлом iz BiH u EU i takse jednakog učinka biće ukinute, kao i količinska ograničenja na uvoz u Zajednicu ovih proizvoda porijekлом iz BiH, osim iz tarifnih brojeva: 0102, 0201, 0202, 1701, 1702 i 2204 Kombinirane nomenklature. Prema čl. 12 za proizvode obuhvaćene poglavljima 7. i 8. Kombinirane nomenklature, za koje Jedinstvena carinska tarifa predviđa primjenu *ad valorem* carina i specifičnih carina, ukidanje se primjenjuje samo na *ad valorem* dio carine.

EU zadržava određeni carinski režim na uvoz proizvoda od junetine (*baby-beef*) iz BiH, utvrđenih u Aneksu II, u visini od 20 % *ad valorem* carine i 20 % specifične carine utvrđene u Jedinstvenoj carinskoj tarifi EZ. Ove stope se primjenjuju u okviru godišnje kvote od 1.500 tona iskazanih u neto težini polutki. Stupanjem na snagu Sporazuma EU će ukinuti carine na uvoz proizvoda porijekлом iz BiH iz tarifnih brojeva 1701 i 1702 Kombinirane nomenklature, u okviru godišnje carinske kvote od 12.000 tona neto. Carine na uvoz poljoprivrednih proizvoda iz EU navedenih ukidaju se prema sljedećoj dinamici:

Aneks	"0"	"1"	"2"	"3"	"4"	"5"
III(a)	0%					
III(b)	50%	0%				
III(c)	75%	50%	25%	0%		
III(d)	90%	80%	60%	40%	20%	0%
III(e)	0% u okviru dane carinske kvote za svaki proizvod					

Stupanjem na snagu Sporazuma EU će ukinuti sve carine ili takse jednakog učinka na ribe i ribilje proizvode porijekлом iz BiH, izuzev za one navedene u Aneksu IV, koji podliježu posebnim odredbama. Za ribilje proizvode predviđeno je nekoliko aranžmana, što možemo prikazati i na sljedeći način:

Aneks IV	"0"	"1"	"2"	"3"	"4"	"5"
(1)	0%					
(2)	50%	50%				
(3)	75%	50%	25%	0%		
(4)	90%	80%	60%	40%	20%	0%
(5)	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Primjećujemo da se carine za određene riblje proizvode je u Aneksu IV zadržavaju carine i nakon isteka prelaznog razdoblja - grupa (5). Treba naglasiti da Sporazum ostavlja mogućnost izmjene režima svođenja uvoza iz EU na bescarinski uvoz. Prema čl. 8 Privremenog sporazuma, što je ujedno i čl. 23 Sporazuma, BiH izražava spremnost da svoje carine u trgovini sa Zajednicom smanjuje brže nego što je to utvrđeno članom 6. (članom 21. SSP-a), ako to dozvoli njena opća ekomska situacija i situacija u danom gospodarskom sektoru.

Konsolidirani izvještaji

(pripremile: Mirela Kadić, pomoćnik za istraživački rad)

Tabela 1. (Konsolidirani izvještaji: BiH: entiteti, JR)

Konsolidirani izvještaj uključuje:

- prihode od neizravnih poreza koje prikuplja Uprava za indirektno oporezivanje na Jedinstveni račun,
- transfere sa Jedinstvenog računa UNO za servisiranje vanjskog duga,
- transfere sa Jedinstvenog računa UNO za finansiranje Brčko Distrikta, kantona, općina i Direkcija za puteve,
- prihode proračuna Bosne i Hercegovine sa Jedinstvenog računa UNO,
- prihode i rashode proračuna Federacije BiH,
- prihode i rashode proračuna Republike Srpske.

Tabela 2. (Konsolidirani izvještaji: BiH: država, entiteti, Brčko Distrikt, županije)

1. Konsolidirani izvještaj uključuje:

- prihode i rashode proračuna BiH
- prihode i rashode proračuna Brčko distrikta
- prihode i rashode proračuna RS
- prihode i rashode proračuna FBiH
- prihode i rashode proračuna kantona

2. U izvještaj je uključena amortizacija vanjskog duga

3. Podaci nisu u potpunosti uporedivi sa prethodnom godinom radi izdvajanja Fonda zdravstvenog osiguranja iz Vlade Brčko distrikta kao samostalne finansijske institucije.

Tabela 3. (Konsolidirani izvještaji: BiH: država, entiteti, Brčko Distrikt, županije, općine)

1. Konsolidirani izvještaj uključuje:

- prihode i rashode proračuna BiH
- prihode i rashode proračuna Brčko Distrikta
- prihode i rashode proračuna RS i opština u RS-u
- prihode i rashode proračuna FBiH, kantona i opština u FBiH

2. U izvještaj je uključena amortizacija vanjskog duga

Tabele 4,5 i 6 (Konsolidirani izvještaji: županije)

Konsolidirani izvještaj uključuje:

- Prihode i rashode proračuna kantona
- Prihode i rashode proračuna pripadajućih općina

BiH: entiteti, JR, I-IV 2008

		I	II	III	IV	Q1	Q2	Ukupno
1	Tekući Prihodi	411,9	381,9	482,2	486,5	1276,0	486,5	1762,5
11	Porezni prihodi	386,5	354,6	444,9	465,0	1186,0	465,0	1651,0
111	Neizravni porezi (i sredstva sa JR)	370,2	325,0	405,8	424,6	1101,0	424,6	1525,6
	PDV	247,3	183,8	257,3	260,5	688,5	260,5	949,0
	PDV na uvoze	149,5	200,9	217,0	234,0	567,4	234,0	801,4
	PDV obveza prema PDV prijavama	128,9	100,4	94,8	100,0	324,0	100,0	424,0
	PDV prema automatskom razrezu od stane UNO	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
	PDV jednokratne uplate	0,3	0,1	0,2	0,1	0,6	0,1	0,7
	Ostalo	1,2	1,1	1,0	1,1	3,3	1,1	4,4
	Povrat PDV	-32,6	-118,6	-55,7	-74,6	-206,9	-74,6	-281,5
	Carine	40,8	58,2	62,3	66,8	161,3	66,8	228,1
	Porez na promet	0,5	1,5	0,9	0,7	3,0	0,7	3,7
	Trošarina	67,8	66,6	70,0	79,0	204,3	79,0	283,4
	uvozni pr.	53,9	55,0	57,9	65,9	166,8	65,9	232,7
	u zemlji	13,9	11,6	12,1	13,1	37,5	13,1	50,6
	Putarina	12,7	14,4	14,0	16,6	41,0	16,6	57,7
	Ostalo	1,4	1,4	1,8	1,5	4,7	1,5	6,2
	Ostali povrati	-0,4	-0,9	-0,6	-0,7	-1,8	-0,7	-2,5
112	Izravni porezi	16,3	29,6	39,1	40,4	85,0	40,4	125,4
	Porezi na dohodak i dobit	8,0	18,8	26,6	27,4	53,4	27,4	80,8
	Ostali poreski prihodi	8,3	10,8	12,5	13,1	31,6	13,1	44,7
12	Neporezni prihodi	24,3	27,1	37,1	21,1	88,5	21,1	109,7
13	Ostali prihodi			0,1		0,1		0,1
14	Donacije/grantovi	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,2
15	Transferi viših razina	0,9	0,1	0,1	0,3	1,2	0,3	1,5
2	Tekući Rashodi	305,0	400,2	427,7	487,7	1133,0	487,7	1620,6
21	Tekući izdaci	48,5	68,7	85,7	78,2	202,9	78,2	281,1
211	Plaće i naknade	45,2	61,0	68,5	65,8	174,6	65,8	240,4
212	Izdaci za materijal i usluge	3,3	7,7	17,2	12,5	28,3	12,5	40,7
22	Grantovi/Socijalni transferi/Subvencije	13,7	53,5	64,6	79,3	131,9	79,3	211,2
	Transferi domaćinstvima	10,7	48,5	43,4	56,0	102,7	56,0	158,6
	Tranferi organizacijama/institucijama	0,3	1,2	5,9	5,1	7,4	5,1	12,5
	Subvencije	2,7	3,8	15,2	18,3	21,8	18,3	40,1
23	Plaćanje kamate	0,6	10,1	13,6	5,4	24,3	5,4	29,6
24	Ostali izdaci/potrošnja/transferi	1,9	44,4	25,5	31,9	71,8	31,9	103,7
25	Transferi sa JR	224,3	205,4	219,8	248,2	649,5	248,2	897,8
	od čega: Proračun BiH	51,6	51,6	61,5	57,6	164,8	57,6	222,4
	od čega: FBiH / županije, općine, Direkcija za ceste	130,8	121,1	117,7	144,6	369,6	144,6	514,2
	od čega: RS / gradovi, općine, JP "Putevi RS"	30,7	22,7	28,4	33,1	81,8	33,1	114,8
	od čega: Brčko	11,2	10,0	12,1	13,1	33,3	13,1	46,4
27	Transferi županijama, općinama i gradovima	17,2	18,1	18,7	40,2	54,0	40,2	94,2
28	Neto pozajmljivanje*	-1,3		-0,1	4,5	-1,4	4,5	3,1
3	Neto nabavka nefinansijskih sredstava	4,7	4,7	8,4	5,0	17,8	5,0	22,8
4	Vladin suficit (+)/ deficit(-) (1-2-3)	102,2	-23,0	46,1	-6,2	125,2	-6,2	119,0
5	Neto finansiranje**	-0,57	-1,4	-35,2	-9,0	-37,2	-9,0	-46,3

BiH: država, entiteti, Brčko Distrikt, županije I-III, 2008 godine

		I	II	III	I-III 2008
1	Prihodi (11+12+13+14)	423.659.841	420.569.714	482.529.883	1.326.759.439
11	Prihodi od poreza	366.368.405	361.982.891	418.495.063	1.146.846.359
	Porezi na dobit pojedinaca i poduzeća	18.385.527	24.482.537	35.742.870	78.610.934
	Porezi na plaće i radnu snagu	20.288.003	28.717.920	25.577.987	74.583.910
	Porez na imovinu	2.238.756	2.330.702	1.712.566	6.282.024
	Prihodi od neizravnih poreza*	324.452.314	304.903.346	350.317.034	979.672.694
	Ostali porezi	1.003.805	1.548.385	5.144.607	7.696.797
12	Neporezni prihodi	55.653.792	56.153.369	61.905.066	173.712.228
13	Tekuće potpore (Grantovi)	1.517.617	2.377.022	2.068.242	5.962.881
14	Ostali prihodi	120.027	56.432	61.512	237.971
2	Rashodi (21+22+23)	318.678.616	365.897.683	369.808.905	1.054.385.204
21	Tekući izdaci	318.273.059	363.398.270	366.689.294	1.048.360.622
	Plaće i naknade	173.411.342	176.836.186	177.048.918	527.296.447
	od čega: Bruto plaće	148.016.307	150.142.346	150.308.302	448.466.956
	od čega: Naknade	25.395.035	26.693.840	26.740.615	78.829.491
	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	10.266.381	10.504.641	10.374.468	31.145.490
	Izdaci za materijal i usluge	25.633.196	33.525.955	40.881.879	100.041.030
	Grantovi	104.432.953	128.644.668	132.016.798	365.094.419
	Izdaci za kamate i ostale naknade	4.529.186	13.886.820	6.367.230	24.783.236
22	Ostali rashodi	2.064.004	2.196.423	2.900.435	7.160.861
23	Neto pozajmljivanje*	-1.658.447	302.990	219.176	-1.136.280
3	Neto nabavka nefinansijskih sredstava	9.699.508	7.427.114	10.308.974	27.435.595
4	Vladin suficit/deficit (1-2-3)	95.281.718	47.244.918	102.412.004	244.938.640
5	Neto finansiranje**	-12.088.041	-12.710.168	-12.377.429	-37.175.638

Tabela 2

Bosansko podrinjska županija, I-III, 2008. godine

		I	II	III	I-III 2008	I-III 2007
1	Prihodi (11+12+13+14)	2.768.849	2.750.910	3.037.627	8.557.385	7.656.054
11	Prihodi od poreza	2.467.845	2.248.870	2.728.926	7.445.640	6.443.556
	Porezi na dobit pojedinaca i poduzeća	37.212	65.132	44.962	147.305	113.896
	Porezi na plaće i radnu snagu	160.574	255.134	266.876	682.584	587.159
	Porez na imovinu	32.174	77.592	51.961	161.727	68.790
	Domaći porezi na dobra i usluge (po propisima do 31.12.2005)	58.243	64.563	10.764	133.570	58.222
	Prihodi od neizravnih poreza	2.172.347	1.775.526	2.343.046	6.290.919	5.593.514
	Ostali porezi	7.296	10.922	11.317	29.534	21.975
12	Neporezni prihodi	242.861	391.911	238.928	873.700	832.181
13	Grantovi	19.326	104.955	66.742	191.023	369.044
14	Ostali prihodi	38.817	5.174	3.032	47.022	11.273
2	Rashodi (21+22)	2.680.335	2.890.455	3.317.156	8.887.946	7.364.056
21	Tekući izdaci	2.680.335	2.890.977	3.317.594	8.888.906	7.358.202
	Plaće i naknade	1.510.491	1.614.763	1.602.366	4.727.620	3.241.207
	od čega: Bruto plaće	1.295.121	1.377.112	1.342.975	4.015.209	2.583.233
	od čega: Naknade	215.370	237.650	259.391	712.411	657.974
	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	161.773	164.952	166.770	493.495	314.397
	Izdaci za materijal i usluge	405.810	528.559	524.316	1.458.685	1.493.914
	Grantovi	602.070	580.335	1.022.392	2.204.798	2.301.912
	Izdaci za kamate i ostale naknade	191	2.368	1.364	3.923	6.772
	Doznaće nižim potrošačkim jedinicama	0	0	386	386	
22	Neto pozajmljivanje*	0	-522	-438	-960	5.854
3	Neto nabavka nefinansijskih sredstava	70.853	55.825	369.530	496.208	53.161
4	Vladin suficit/deficit (1-2-3)	17.660	-195.370	-649.058	-826.768	238.837
5	Neto finansiranje**	-8.193	-18.465	-129.110	-155.768	-42.657

Tabela 4

Posavska županija, I-III, 2008. godine

		I	II	III	I-III 2008	I-III 2007
1	Prihodi (11+12+13+14)	3.487.262	3.029.419	3.170.705	9.687.386	8.422.602
11	Prihodi od poreza	2.599.548	2.249.073	2.764.919	7.613.540	7.150.324
	Porezi na dobit pojedinaca i poduzeća	117.870	145.482	103.275	366.627	377.218
	Porezi na plaće i radnu snagu	223.105	266.557	239.037	728.699	564.437
	Porez na imovinu	43.961	37.479	68.256	149.696	110.418
	Domaći porezi na dobra i usluge (po propisima do 31.12.2005)	54.757	31.903	39.002	125.663	104.223
	Prihodi od neizravnih poreza	2.126.256	1.729.663	2.275.991	6.131.910	5.888.194
	Ostali porezi	33.598	37.989	39.358	110.945	105.834
12	Neporezni prihodi	702.515	722.914	345.643	1.771.073	1.193.278
13	Grantovi	95.722	1.000	60.143	156.865	79.000
14	Ostali prihodi	89.476	56.432	0	145.908	
2	Rashodi (21+22)	2.324.550	2.510.260	3.106.441	7.941.251	6.823.742
21	Tekući izdaci	2.324.550	2.512.260	3.104.590	7.941.400	6.821.142
	Plaće i naknade	1.498.631	1.537.560	1.488.138	4.524.329	4.128.105
	od čega: Bruto plaće	1.154.865	1.193.138	1.176.546	3.524.549	3.221.992
	od čega: Naknade	343.766	344.422	311.592	999.780	906.113
	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	139.408	141.599	140.115	421.121	407.187
	Izdaci za materijal i usluge	805.504	530.607	746.513	2.082.624	1.274.721
	Grantovi	-135.939	300.793	728.487	893.341	1.011.129
	Izdaci za kamate i ostale naknade	16.947	1.701	1.337	19.985	
	Dozvane nižim potrošackim jedinicama	0	0	0	0	
22	Neto pozajmljivanje*	0	-2.000	1.851	-149	2.600
3	Neto nabavka nefinansijskih sredstava	677	6.352	97.679	104.707	72.018
4	Vladin suficit/deficit (1-2-3)	1.162.035	512.807	-33.415	1.641.428	1.526.842
5	Neto finansiranje**	0	0	-3.943	-3.943	

Tabela 5

Banja Luka: Bana Lazarevića, 78 000 Banja Luka, Tel/fax: +387 51 335 350, E-mail: oma@uino.gov.ba
 Sarajevo:Doke Mazalića 5, 71 000 Sarajevo, Tel:+387 33 279 553, Fax:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

Unsko Sanska županija, I-III, 2008. godine

		I	II	III	I-III 2008	I-III 2007
1	Prihodi (11+12+13+14)	20.067.566	17.881.682	20.574.663	58.523.911	50.137.590
11	Prihodi od poreza	16.461.802	13.947.626	16.658.883	47.068.311	40.785.437
	Porezi na dobit pojedinaca i poduzeća	562.084	548.285	385.650	1.496.019	1.241.853
	Porezi na plaće i radnu snagu	1.231.875	1.361.470	1.351.203	3.944.548	3.685.480
	Porez na imovinu	536.647	680.350	561.504	1.778.501	847.790
	Domaći porezi na dobra i usluge (po propisima do 31.12.2005)	791.858	596.587	307.919	1.696.364	1.179.297
	Prihodi od neizravnih poreza	13.273.018	10.679.276	13.978.449	37.930.742	33.676.060
	Ostali porezi	66.321	81.658	74.157	222.136	154.957
12	Neporezni prihodi	3.596.764	3.873.251	3.379.649	10.849.664	8.776.617
13	Grantovi	9.000	60.805	536.131	605.936	572.736
14	Ostali prihodi	0	0	0	0	2.800
2	Rashodi (21+22)	13.680.705	15.298.820	17.200.582	46.180.107	35.946.578
21	Tekući izdaci	13.680.705	15.310.710	17.188.039	46.179.454	35.949.990
	Plaće i naknade	8.685.481	8.978.123	9.467.693	27.131.297	23.167.513
	od čega: Bruto plaće	7.162.158	7.442.346	7.664.285	22.268.790	19.230.786
	od čega: Naknade	1.523.322	1.535.777	1.803.408	4.862.507	3.936.727
	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	873.842	889.296	921.802	2.684.939	2.379.458
	Izdaci za materijal i usluge	1.266.870	1.227.447	1.765.420	4.259.736	3.997.445
	Grantovi	1.070.717	2.597.507	2.423.523	6.091.747	5.879.515
	Izdaci za kamate i ostale naknade	89.914	126.406	82.656	298.977	178.147
	Dozvane nižim potrošackim jedinicama	1.693.881	1.491.932	2.526.945	5.712.757	347.912
22	Neto pozajmljivanje*	0	-11.890	12.543	653	-3.412
3	Neto nabavka nefinansijskih sredstava	760.113	507.648	1.161.961	2.429.722	859.512
4	Vladin suficit/deficit (1-2-3)	5.626.748	2.075.214	2.212.119	9.914.082	13.331.500
5	Neto finansiranje**	-1.673	-1.673	-38.782	-42.128	-60.638

Tabela 6

Iz aktivnosti Odjeljenja

Neum, 29-31. maj 2008. - U organizaciji konsultanstke i izdavačke kuće „Revicon“ d.o.o. iz Sarajeva u Neumu je održan IX. međunarodni simpozij na temu „Konkurentnost i europski put Bosne i Hercegovine“. Skup je otvorio g. Željko Komšić, član Predsjedništva BiH, a učesnicima se obratio i g. Kemal Kozarić, guverner Centralne banke BiH, koji je istaknuo utjecaj finansijske stabilnosti na konkurentnost BH kompanija. U sekciji „Porezi“ održana su predavanja o utjecaju izravnih i neizravnih poreza i različitih sustavnih rješenja u BiH, zemljama u okruženju i Europskoj uniji na konkurentnost kompanija. Eksperti Revicon-a su prezentirali komparativnu analizu pravnog okvira reforme oporezivanja dobiti i dohotka u Federaciji BiH i Republici Srpskoj, a gđa Zdravka Barac, poreski savjetnik iz Hrvatske, je dala komparativnu analizu određenih segmenata sustava PDV-a u Hrvatskoj i BiH. U okviru iste sekcije g. Dinko Čorluka, pomoćnik direktora UNO za poreze, je održao predavanje o ekonomskim, fiskalnim, pravnim i operativnim aspektima sveobuhvatnog uvođenja fiskalnih kasa u BiH, dok je mr.sc. Dinka Antić, šef Odjeljenja za makroekonomsku analizu, održala prezentaciju na temu “Refleksije redizajniranog sustava PDV-a u EU na Bosnu i Hercegovinu”. Ona je naglasila da je konkurentnost kompanija jedan od ključnih ciljeva strategije EU do 2020.g., te da EU redizajnira pravni okvir sustava PDV-a kako bi uklonila sve barijere koje ugrožavaju konkurentnost i ostvarenje „četiri slobode“ u EU. Izbor europskog puta BiH nameće potrebu kontinuiranog usklađivanja domaćeg pravnog okvira sustava PDV-a u BiH sa europskim pravnim okvirom i standardima.

